

IBn khaldun

Zahra Movazi, Narges Karimi, Fatemeh Zakeri

B.A. of Family Studies

Afsaneh Tavassoli, (Ph.D.)

Department of Women & Family Studies

Alzahra University

2019

Sociological Theories

972

ابن خلدون

گردآورندگان: زهراموازی_ نرگس کریمی_ فاطمه ذاکری

استاد: دکتر افسانه توسلی

نظریه های جامعه شناسی 1

97/2

زندگی نامه ابن خلدون:

در 27 مه 1332م متولد شده است و در 19 مارس 1406 درگذشت. وی به دلیل احترام به جد نهم خود (خلدون) به ابن خلدون معروف شده است.

تاریخ شناس، جامعه شناس، مردم شناس و سیاست مدار عرب مسلمان بوده و از پیشگامان تاریخ نگاری به شیوه علمی و همچنین از پیشگامان علم جامعه شناسی بوده که حدود 400 سال پیش از آگوست کنت (موسس علم جامعه شناسی) زندگی میکرده. در آغاز قرائت قرآن و فقه مالکی رانزد پدر خود فراگرفت و بعد از آن نزد علمای تونس قرآن و تفسیر و فقه و حدیث و علوم رجال و تاریخ و فن شعر و فلسفه و منطق را هم فراگرفت و مطالعه کرد.

علوم عقلی را هم آموخته و علاوه بر فلسفه و منطق دیگر بخش های حکمت را هم فرا گرفت.

ربط و نسب خانوادگی ابن خلدون با سیاست او را به سمت سیاست کشاند و باعث شد در عرصه ی فعالیت های سیاسی پاگذار د. در دربار چند امیر در مراکش و اندلس به فعالیت های سیاسی پرداخت. اولین بار حاکم تونس به او سمت مهر دار خود را داد اما چندان برای ابن خلدون خوشایند نبود و با حاکم بجایه توطئه ای را پنهانی ضد سلطان مراکش سامان داد و طی آن ابن خلدون زندانی و دستگیر شد.

پس از مرگ سلطان مراکش، وزیر او ابن خلدون را آزاد کرد و مورد احترام قرار داد اما ابن خلدون ضد وزیر هم توطئه کرد و او را برکنار کرد سرانجام با سیطره ابو سالم بر مراکش در مقام قاضی القضاة برگزیده شد و سرانجام در سال 746 به اندلس رفت و در مقام نماینده ی آن ها برای برقراری صلح با شورشیان (قشتاله) به آنجا اعزام شد و در آنجا نیز مورد احترام قرار گرفت.

نیمه دوم قرن هشتم هجری که برابر با ایام زندگانی ابن خلدون بود، عصر تحولات اجتماعی به شمار میرود. در این دوران همراه با انحطاط تمدن اسلامی، اروپا در آستانه تحولات فکری و رستاخیز علمی_صنعتی بود.

در زمان خلدون قسمت غربی جهان اسلام به مرکزیت اندلس در حال واگذاری به اسپانیا بود و ابن خلدون با گذراندن مدت مدیدی از عمر خویش در این نواحی، با تحولات سیاسی آشنا گردید. از سوی دیگر وی در این دوران با زندگی عشایر عرب نیز آشنا شده و از این آشنایی در تحلیل تکامل اجتماعی بشری سود جست. در همین زمان قسمت شرقی جهان اسلام به مرکزیت مصر از ثبات بیشتری برخوردار بود. خلدون 24 سال در این نواحی به قضاوت پرداخت. او دریافت که تنش های موجود در این دوره بین مناطق مختلف جهان اسلام به واسطه ی وحدت فرهنگی (نظیر حج و تجارت و...) تعدیل میشود و در واقع عدم ثبات سیاسی در کنار هماهنگی اجتماعی، هنوز جهان اسلام را بر سر پانگه میدارد.

سایر دولت اسلامی نیز در زمان وی دچار تحول شده بودند. انقراض دولت سلجوقی در آسیای صغیر، پایان سلطه مغول بر ایران، حمله تیمور به ایران و تحکیم پایه های حکومت عثمانی از مهمترین عوامل این تحولات در سایر دولت اسلامی به شمار میروند.

اروپا نیز در این زمان با پشت سر گذاشتن قرون وسطی به رنسانس می پیوست اما به دلیل قطع روابط اروپا با جهان اسلام پس از وقوع جنگ های صلیبی، ابن خلدون با آن تحولات آشنا نشد و نتوانست از آنها در تحلیل مراحل تاریخی بینش اجتماعی خود سود جوید.

آثار ابن خلدون:

1. التاريخ الكبير 2. مقدمه ابن خلدون 3. رحله ابن خلدون 4. زياد المحصل في اصول الدين